

Qara Vətən fədaisi idi

Şəhid Qara Əmirxan oğlu Balakışiyevin (11.07.1994-27.09.2020) həyat yoldaşı Validə xanımla müsahibə

(Əvvəli ötən sayımızda)

Sual: Qara hərbi təlimlərdə tez-tez olurdu? Qoşulduğu təlimlər barədə sizə nə isə məlumat verirdimi?

Cavab: Bəli, o, hərbi təlimlərdə tez-tez olurdu. Onun üçün hər şey demək idi, Vətən hər şey demək idi. Ailə, uşaq, ata, ana bir yana idi, Vətən bir yana ondan ötrü. Torpaqların işğaldan azad edilməsi üçün müharibədən söz düşəndə həmişə mənə dönə-dönə deyirdi ki, ermənilər sülh yolu ilə torpaqlarımızı qaytaran deyillər, biz də torpaqlarımızı onların tapdığına qoyan deyilik. Ona görə də gec-tez bizim sonumuz müharibədir. Əgər 30 ildə sülh yolu ilə torpaqlarımız geri qaytarılmayıbsa, sözsüz ki, işğalçılar xoşluqla torpaqlarımızdan çıxmayacaqlar. Ona görə də hər an bu iş üçün hazırlaşmalıyıq və hazır olmalıyıq. Bu hərbi formanı biz əynimizə geyinmişiksə, nəyin bahasına olur olsun, işğal altında olan torpaqlarımızı düşməndən təmizləməliyik. Çünki o, hərbi formanı hələ özünə belə yaraşdırmırdı, deyirdi, nə mənası var, bizim torpağımız yağı düşmənin ayağı altında tapdalanır, biz də formanı geyinib gözləyirik. Hələ bu forma bizə yaraşmır. Nə vaxt ki Qarabağın işğal altında olan torpaqları erməni cəlladlarının tapdığından azad olunacaq, onda, bu forma bizim əynimizə, həqiqətən, yaraşacaq. Yəni bu sözləri Qara bizə şəxsən deyirdi. Evimizdə o, vətənpərvərlik mövzusunda gözəl, mənalı sözləri daim əzbərlədiyi şeir kimi yorulmadan, fəxrlə elə danışırdı ki, adam qulaq asdıqca asmaq, eşitmək istəyirdi. O, Vətəninə bir başqa cür bağlı idi. Keçdiyi təlimlər barədə, ümumiyyətlə, heç nə danışmazdı, ona görə ki hərbi sirriyə üzvlərinə, yaxınlarına da olsa danışmağı sevmirdi. Baxmayaraq ki, 6 il idi, biz ailə həyatı qurub bir yerdə yaşayırdıq, hələ mən onun hansısa bir təlimdən və ya kursdan söz açdığının şahidi olmamışdım. Təlimlərdən sonra yorğun olduğunu hiss etsəm belə onu da gizlətməyə çalışırdı, yorğunluğunu belə mənə bildirmirdi. Bir dəfə də olsun, o, yorulduğunu nə ataya, nə anaya, nə bacıya, nə qardaşa, nə ailəyə, nə də övladlarına hiss etdirməmişdi. Bu da onun hərbiyə və Vətənə olan sevgisindən irəli gəlirdi. Hərbi formanı sevirirdi, çünki Vətəninə çox sevirdi. Elə bu sevgisinə görə idi ki, 2014-cü ildə həqiqi hərbi xidmətdən dönəndən dərhal sonra vaxt itirmədən yenidən MA-XE kimi hərbi xidmətə başlamışdı.

Sual: Vətən müharibəsi başlayandan sonra Qara ilə sonuncu dəfə nə zaman və necə əlaqə saxlamısınız?

Cavab: Vətən müharibəsi başlandıktan bir gün əvvəl, yəni sentyabr ayının 26-da gecə saat 11-12 radələrində Qara mənimlə telefonla əlaqə saxlayaraq bildirdi ki, mən gəlirəm evə. Mən də onun bu gəlişindən sevindim. Özlüyümdə fikirləşdim ki, əgər müharibə olsaydı, Qara evə gəlməzdi. Sentyabrın 27-nə keçən gecə saat 2-də evə gəldi. Övladlarını aldı qucağına, birini sağ qolu üstə, birini sol qolu üstünə uzandırdı. Mən ona deyəndə ki yorulmusan, işdən gəlmisən, qoy uşaqlar yerlərində yatsınlar, sən rahat yat, dincəl, səhər saat 5-də işə gedəcəksən, mənə çöndü, dedi ki, ömrümün sonuna qədər belə yatsam, of de-

mərəm. Sən demə, elə onun ömrünün son günü imiş. Elə o vəziyyətdə də yatdı. Sentyabrın 27-nə açılan səhər saat 5-də işə yola salanda mənə müharibə haqqında heç bir söz demədi. Amma həmişəkindən fərqli olaraq mənə poliqona getdiyini söylədi. Cəbhəyəni ərazilərə yaxın yerdə yaşadığımız üçün mənə dedi ki, səsdən, küydən qorxma, güclü ol. Dəfələrlə yoldan qayıdıb mənimlə vidalaşdı. Elə bil sonuncu dəfə baxırmış kimi mənalı-mənalı baxdı. O baxışları da mən sözlə ifadə edə bilmirəm. Son vaxtlar görüşərkən nə isə elə bil bizə bir həsrətlə baxırdı. Baxışları çox-çox uzaqlara gedirdi. Onun baxışlarında bir məna sezirdim, bir həsrət, bir sonu görünməyən ayrılıq sezirdim. Amma mən ona deyə bilmirdim ki, niyə elə baxırsan bizə? Qəribə-qəribə sualları var idi. Mən olmasam, neyniyərsiniz? Ancaq mən onun bu suallarına zarafat kimi yanaşırdım və zarafatla cavab verirdim. Haradan biləydim ki, Qara mənə özünün şəhid olacağını sezdirir, buna işarə edirmiş.

Sual: Gələcəklə və övladları ilə bağlı nə kimi planları var idi həyat yoldaşınızın?

Cavab: Onun övladları ilə bağlı planları çox idi. Böyük qızımız Xədicəni həmişə əzizləyirdi, ona "sarı çiçəyim" deyirdi. Böyük qızımız bir az sarıbənzir idi, saçları da sarı idi. Həmişə deyirdi ki, mənim sarı çiçəyim həkim olacaq, döyüslərdə yaralananda mənə sağaldacaq, xəstələndə mənə kömək edəcək. Anasının adını qoyduğu kiçik qızımız Naziməni isə müəllimə kimi görmək istəyirdi. Onun arzusu sağlam cəmiyyətimizə sağlam övladlar təslim etmək idi. O, övladlarından ötrü nəşə edəndə elə bil ona dünyaları bağışlayırdılar. Uşaqları çox əzizləyirdi, onları ərköyün böyüdüdü. Mən ona deyirdim ki, sən uşaqları çox ərköyün böyüdürsən, uşağın hər istədiyini eləmək olmaz. O, mənə deyirdi ki, qoy uşaqların yaddaşında yaxşı ata kimi qalım, məni elə yaxşı ata kimi xatırlasınlar. Qoy böyüyəndə deməsinlər ki, kiçik yaşımızda atamızdan bunu istədik, eləmədi. Qoy xatirələrində gözəl ata kimi qalım. Bu sözləri deyəndə gözləri çox uzaqlara baxırdı, fikri, xəyalları çox-çox uzaqlara gedirdi, hətta sezilmədən gözləri də

dolurdu. Yəni son vaxtlar çox qəribə olmuşdu. Mən ondakı qəribəliyi o şəhid olandan sonra anladım, başa düşdüm. Demə, qəribəlik o hadisəyə, şəhadətliyə bir işarət imiş.

Sual: Qaranın şəhidlik zirvəsinə yüksəlməsi xəbərini nə vaxt və kimdən eşitdiniz?

Cavab: 27 sentyabr? müharibənin ilk başladığı gün düşmənin müdafiə xətti müzəffər ordumuz tərəfindən mətinliklə yarıldı, həmin gün səhər saatlarında, Qara gedəndən bir müddət sonra topun, tüfəngin səsi dünyanı bürümüşdü. Hamı müharibədən danışdı, şəhid xəbərləri gəlirdi, mən hələ də müharibənin başladığına inanmırdım. Fikirləşirdim ki, Qara məni arxayın edibsə, gələcək.

Füzuli-Cəbrayıl istiqamətində gedən qanlı döyüslərdə Qara şəhid oldu. Mən həmin gün günorta saat 3 radələrində Qarayla telefonla danışdım, daha doğrusu, o, özü mənə te-

lefonla zəng etdi. Dedi ki, "Mən gedirəm Qarabağa, bir də zəng vuranda Qarabağın azad olunması xəbərini sizə deyəcəyəm. Gələrsiniz arxamca Qarabağa. Uşaqlarımı öncə Allaha, sonra sənə əmanət edirəm. Özünə yaxşı bax, uşaqlara yaxşı bax. Heç nədən qorxma, müharibədir, nə olsa da sarsılma, güclü ol. Sən güclü sən, mən sənə güvənirəm, inanıram".

Mən onun bu danışığından donub qalmışdım, söz tapmırdım, ona deyəm. Çünki mən ona geri dön deyə bilməzdim. Bu, mümkün deyildi, onun cavabını onsuzda bilirdim. Müharibə qaçılmaz idi, döyüş qaçılmaz idi. Nəşə desəm belə artıq heç nə dəyişməyəcəkdi. Çünki, arzusu, amalı uğrunda qanlı döyüşlərə girmişdi. Yəni mən öz ürəyimdə təsəlli üçün deyə bilirdim ki, geri dön, getmə, amma bu, mümkün deyildi. Onsuzda Qara Vətən torpaqlarını azad etmək istəyindən dönən deyildi. Mən heç vaxt istəməirdim ki, Qaranın fikri, xəyalı bizim yanımızda qalsın. Qara şəhid olandan sonra eşidib bilsəydim ki, Qara bizə görə düşməndən qaçarkən kürəyindən vurulub, onda, məni bu gün o iztirab daha çox yandırdı. Ancaq onu yaxşı tanıdığım üçün tam əminliklə bilirdim ki, Qara ailə, uşaq fədaisi deyil, Vətən təşnəsi, Vətən fədaisi idi.

O, heç vaxt Vətən, torpaq, əqiddə uğrunda şəhid olmaqdan qaçmazdı.

Döyüşə gedərkən gülə-gülə qapımızdan çıxdı. Və son dəfə dönüb mənə baxanda onun gözlərindəki gülüşü, sifətindəki təbəssümü gördüm. Elə bil bizi ovundurmaq üçün zorla yaradılmış gülüş, təbəssüm idi. Axı yenidən birləşməyə gümanın az olduğu bir ayrılıq zamanı necə ürəkdən gülə, təbəssüm yarada bilirdi ki? Bu, bizim son görüşümüz, vidamız idi. Birdə o, bizi, övladlarımızı, evimizi görə bilməyəcəkdi. Amma döyüş ürəklə, həvəslə, elə bil çoxdan həsrətində olduğu əzizi ilə görüşmək üçün gedən kimi getdi.

O da Azərbaycanın Milli Ordusunun, Peyğəmbər ordusunun tərkibinə qoşuldu haqq döyüşündə. Döyüşə gülə-gülə girdilər. "Allah, Məhəmməd, ya Əli!" deyərək girdilər. Onu demək istəyirəm ki, Qara torpaqlarımızın düşmən tapdığından azad olunması, şəhidlik arzusu ilə hərbi xidmətə başlamışdı. Şəhid də oldu, Allahı onu hər iki müqəddəs arzusuna qovuşdurdu. Qaranın şəhid olması xəbərini isə bizdən başqa hamı bilirmiş. Çox yorulmuşdum, bir az evdə dincimi almaq istəyirdim. Ürəyim nədənsə çox narahat idi, elə otağa təzəcə keçmişdim. Bibim, yəni qayınanam da mənim kimi narahat idi, elə fikirli-fikirli yola çıxanda görüb ki, hamı yola axışır və ona baxırlar. Bibim ona baxarlardan soruşub ki, nə olub? Onlar da deyiblər ki, Qara yaralıdır, gətirirlər. Elə bibimin qışqırtısına oyandım. Dedim, yaralını evə gətirməzlər, şəhid olub ki, evimizə gətirirlər.

Sual: Şükürlər olsun ki, Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi, dövlət, xalq və ordunun dəmir yumruq kimi birləşməsi nəticəsində müzəffər ordumuz mənfur düşmən üzərində qələbə çaldı, torpaqlarımız işğaldan azad edildi. Vətən müharibəsinə qələbənin qazanılmasından, Qaranın şəhid olduğu yerlərin azad olmasından sonra siz hansı hissləri keçirdiniz?

Cavab: Bəli, müzəffər ordumuz Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında yüz illərlə gözlədiyimiz möhtəşəm zəfəri qazandı, düşmən üzərində qələbə çaldı. Vətən müharibəsində həyat yoldaşım, ömür-gün yoldaşım, həyatım, dostum, sirdaşım bir günün içində şəhidlik zirvəsinə yüksələrək daş yoldaşım oldu. Bu, sözsüz ki, nə qədər özümü qürurlu tutsaq da təsirlidir.

Şuşanın azad olunduğu gün rayonumuzun gəncləri, hərbiçilər əllərində bayraq yürüş keçirirdilər, biz səhər tezdən onların sevinc səslərinə, qələbə xəbərlərinə oyandıq. Onlar "Başını dik tut Şəhid Anası! Şuşa azaddır! Qarabağ azaddır! Qarabağ Azərbaycanıdır!" şüarlarını səsləndirirdilər. Biz Qarasız açılan, lakin onun ən ulvi arzusu olan yeni bir sabaha gözümüzü bu sözlərlə açdıq. Bizimqapımıza insan kütləsi sel kimi axıb gəlirdi. Demək, artıq Xarıbülbül azad nəfəs alır! Həmin an gözlərimdən yaş sel kimi axdı. Bu, sevinc göz yaşları idi. Yəni Qaranın gedib görmək istədiyi dədə-baba yurdu, həsrətində olduğu torpaqlarımız artıq azad idi.

(Davamı var)

Sevindik Nəsiboğlu